C/2025/3992

20.8.2025

RÅDETS REKOMMENDATION

av den 8 juli 2025

om Maltas ekonomiska politik, socialpolitik, sysselsättningspolitik, strukturpolitik och budgetpolitik

(C/2025/3992)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263 av den 29 april 2024 om en effektiv samordning av den ekonomiska politiken och om multilateral budgetövervakning samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 ([1]), särskilt artikel 3.3,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

Allmänna överväganden

(1) I förordning (EU) 2024/1263, som trädde i kraft den 30 april 2024, anges målen för ramverket för ekonomisk styrning, som syftar till att främja sunda och hållbara offentliga finanser och en hållbar och inkluderande tillväxt och resiliens genom reformer och investeringar samt förebygga alltför stora offentliga underskott. I förordningen föreskrivs att rådet och kommissionen ska genomföra multilateral övervakning inom ramen för den europeiska planeringsterminen i enlighet med de mål och krav som anges i EUF-fördraget. Den europeiska planeringsterminen omfattar i synnerhet utformning av landsspecifika rekommendationer samt övervakning av genomförandet av dessa. Förordningen främjar också nationellt ägarskap av finanspolitiken och betonar dess medelfristiga inriktning, i kombination med en effektivare och mer enhetlig efterlevnadskontroll. Varje medlemsstat måste till rådet och kommissionen lämna in en nationell medelfristig finans- och strukturpolitisk plan som innehåller dess åtaganden vad gäller offentliga finanser, reformer och investeringar och som omfattar en period på fyra eller fem år, beroende på längden på den nationella valperioden. Nettoutgiftsbanan ([2]) i dessa planer måste överensstämma med kraven i förordningen, däribland kraven på att den offentliga skulden senast vid anpassningsperiodens slut förs in, eller hålls kvar, på en sannolikt nedåtgående bana, eller att den bibehålls på en sund nivå under 60 % av bruttonationalprodukten (BNP), och att den minskar och/eller håller det offentliga underskottet under fördragets referensvärde på 3 % av BNP på medellång sikt. Om en medlemsstat åtar sig att genomföra ett antal relevanta reformer och investeringar i enlighet med kriterierna i förordningen får anpassningsperioden förlängas med upp till tre år.

([1]) EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj/swe.

([2]) Nettoutgifter enligt definitionen i artikel 2.2 i förordning (EU) 2024/1263: *nettoutgifter*: offentliga utgifter efter avdrag för i) ränteutgifter, ii) diskretionära åtgärder på inkomstsidan, iii) utgifter för unionsprogram som till fullo motsvaras av inkomster i form av unionsfonder, iv) nationella utgifter för samfinansiering av program som finansieras av unionen, v) konjunkturberoende delar av utgifter för arbetslöshetsersättning samt vi) engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder.

(2) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 ([3]), genom vilken faciliteten för återhämtning och resiliens (*faciliteten*) inrättades, trädde i kraft den 19 februari 2021. Faciliteten ger ekonomiskt stöd till medlemsstaterna för genomförandet av reformer och investeringar och utgör en finanspolitisk impuls som finansieras av unionen. I enlighet med prioriteringarna för den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken gynnar faciliteten den ekonomiska och sociala återhämtningen och driver på hållbara reformer och investeringar, i synnerhet för att främja den gröna och den digitala omställningen och göra medlemsstaternas ekonomier mer resilienta. Den bidrar också till att stärka de offentliga finanserna och stimulera tillväxt och sysselsättning på medellång och lång sikt, förbättra den territoriella sammanhållningen inom unionen och stödja det fortsatta genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter.

(3) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/435 ([4]) (*REPowerEU-förordningen*), som antogs den 27 februari 2023, syftar till att fasa ut unionens beroende av import av ryska fossila bränslen. Detta bidrar till energitrygghet och diversifiering av unionens energiförsörjning, samtidigt som användningen av förnybar energi, energilagringskapaciteten och energieffektiviteten ökar. Malta har lagt till ett nytt REPowerEU-kapitel i sin nationella plan för återhämtning och resiliens för att på så sätt finansiera viktiga reformer och investeringar som ska bidra till att målen för REPowerEU uppnås.

(4) Den 13 juli 2021 lämnade Malta in sin nationella plan för återhämtning och resiliens till kommissionen i enlighet med artikel 18.1 i förordning (EU) 2021/241. Kommissionen har med stöd av artikel 19 i den förordningen bedömt planens relevans, ändamålsenlighet, effektivitet och enhetlighet i enlighet med bedömningsriktlinjerna i bilaga V. Den 5 oktober 2021 antog rådet sitt genomförandebeslut om godkännande av bedömningen av Maltas plan för återhämtning och resiliens ([5]), som ändrades den 14 juli 2023 enligt artikel 18.2 för att uppdatera det högsta ekonomiska bidraget för icke återbetalningspliktigt ekonomiskt stöd samt för att inkludera REPowerEU-kapitlet ([6]). Delutbetalningarna ska verkställas på villkor att kommissionen antar ett beslut i enlighet med artikel 24.5 om att Malta på ett tillfredsställande sätt har uppnått de relevanta delmål och mål som angetts i rådets genomförandebeslut. För att delmålen och målen ska anses ha uppnåtts på ett tillfredsställande sätt måste tidigare uppnådda delmål och mål för samma reform eller investering förbli uppnådda.

(5) Den 21 januari 2025 antog rådet på kommissionens rekommendation en rekommendation om godkännande av Maltas nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan ([7]). Planen lämnades in i enlighet med artiklarna 11 och 36.1 a i förordning (EU) 2024/1263. Den omfattar perioden 2025–2028 och fastställer en finanspolitisk anpassning som är fördelad över fyra år.

(6) Den 26 november 2024 antog kommissionen ett yttrande om utkastet till budgetplan för 2025 för Malta. Den 26 november 2024 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, 2025 års rapport om förvarningsmekanismen, enligt vilken Malta inte var en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Kommissionen antog också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet och ett förslag till 2025 års gemensamma sysselsättningsrapport med en analys av genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningen och principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Rådet antog rekommendationen om den ekonomiska politiken i euroområdet den 13 maj 2025 ([8]) och den gemensamma sysselsättningsrapporten den 10 mars 2025.

(7) Den 29 januari 2025 offentliggjorde kommissionen konkurrenskraftskompassen, en strategisk ram som syftar till att stärka EU:s globala konkurrenskraft under de kommande fem åren. I konkurrenskraftskompassen identifieras de tre förutsättningarna för hållbar ekonomisk tillväxt: i) innovation, ii) utfasning av fossila bränslen och konkurrenskraft och iii) säkerhet. För att överbrygga innovationsgapet strävar EU efter att främja industriell innovation, stödja startupföretags tillväxt genom initiativ som EU:s strategi för startupföretag och expanderande företag och främja införandet av avancerad teknik som artificiell intelligens och kvantdatorteknik. I strävan efter en grönare ekonomi har kommissionen utarbetat en omfattande handlingsplan för överkomliga energipriser och en giv för en ren industri

([3]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/435 av den 27 februari 2023 om ändring av förordning (EU) 2021/241 vad gäller REPowerEU-kapitel i planer för återhämtning och resiliens och om ändring av förordningarna (EU) nr 1303/2013, (EU) 2021/1060 och (EU) 2021/1755 samt direktiv 2003/87/EG (EUT L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj/).

([5]) Rådets genomförandebeslut av den 5 oktober 2021 om godkännande av bedömningen av Maltas återhämtnings- och resiliensplan (ST 11941/2021 INIT; ST 11941/2021 ADD 1).

([6]) Rådets genomförandebeslut av den 14 juli 2023 om ändring av genomförandebeslutet av den 5 oktober 2021 om godkännande av bedömningen av Maltas återhämtnings- och resiliensplan (ST 11202/2023 INIT, ST 11202/2023 ADD 1).

([7]) Rådets rekommendation av den 21 januari 2025 om godkännande av Maltas nationella medelfristiga finans- och strukturpolitiska plan (EUT C, C/2025/649, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/649/oj).

([8]) Rådets rekommendation av den 13 maj 2025 om den ekonomiska politiken i euroområdet (EUT C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

som säkerställer att övergången till ren energi förblir kostnadseffektiv och konkurrenskraftsfrämjande, särskilt för energiintensiva sektorer, och är en drivkraft för tillväxt. För att minska alltför stora beroenden och öka säkerheten har unionen åtagit sig att stärka de globala handelspartnerskapen, diversifiera leveranskedjorna och säkra tillgången till kritiska råvaror och rena energikällor. Dessa prioriteringar stöds av övergripande möjliggörande faktorer, nämligen förenkling av lagstiftningen, fördjupning av den inre marknaden, finansiering av konkurrenskraft och en spar- och investeringsunion, främjande av kompetens och arbetstillfällen av hög kvalitet samt bättre samordning av EU:s politik. Konkurrenskraftskompassen är anpassad till den europeiska planeringsterminen, vilket säkerställer att medlemsstaternas ekonomiska politik är förenlig med kommissionens strategiska mål och skapar en enhetlig strategi för ekonomisk styrning som främjar hållbar tillväxt, innovation och resiliens i hela unionen.

(8) Under 2025 fortsätter den europeiska planeringsterminen för samordning av den ekonomiska politiken att utvecklas i takt med genomförandet av faciliteten. Ett fullständigt genomförande av planerna för återhämtning och resiliens är fortsatt viktigt för att de politiska prioriteringarna inom ramen för den europeiska planeringsterminen ska ge resultat, eftersom planerna bidrar till en effektiv hantering av alla eller en betydande del av de utmaningar som konstaterats i de relevanta landsspecifika rekommendationer som utfärdats på senare år. Dessa landsspecifika rekommendationer är alltjämt lika relevanta för bedömningen av de planer för återhämtning och resiliens som ändrats i enlighet med artikel 21 i förordning (EU) 2021/241.

(9) De landsspecifika rekommendationerna för 2025 omfattar de viktigaste ekonomisk-politiska utmaningarna som inte i tillräcklig utsträckning hanteras genom åtgärder i planerna för återhämtning och resiliens, med beaktande av de relevanta utmaningar som identifierats i de landsspecifika rekommendationerna för 2019–2024.

(10) Den 4 juni 2025 offentliggjorde kommissionen 2025 års landsrapport för Malta. Rapporten innehöll en bedömning av Maltas framsteg med de relevanta landsspecifika rekommendationerna och en utvärdering av Maltas genomförande av planen för återhämtning och resiliens. På grundval av denna analys identifierades i landsrapporten de mest akuta utmaningar som Malta står inför. I landsrapporten bedömdes också Maltas framsteg avseende genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter och uppnåendet av unionens överordnade mål för 2030 om sysselsättning, kompetens och minskad fattigdom och social utestängning samt framstegen med att uppnå Förenta nationernas mål för hållbar utveckling.

Bedömning av den årliga lägesrapporten

(11) Den 21 januari 2025 rekommenderade rådet följande maximala ökningstakter för nettoutgifter för Malta: 6,0 % år 2025, 5,8 % år 2026, 5,8 % år 2027 och 6,1 % år 2028. Detta motsvarar de maximala kumulativa ökningstakter som med 2023 som basår beräknas till 13,8 % för 2025, 20,4 % för 2026, 27,4 % för 2027 och 35,1 % för 2028. Under 2025–2028 sammanfaller dessa maximala ökningstakter för nettoutgifter med korrigeringsbanan i enlighet med artikel 3.4 i förordning (EG) nr 1467/97, såsom rådet rekommenderade den 21 januari 2025, i syfte att få situationen med ett alltför stort underskott att upphöra ([9]). Den 30 april 2025 lämnade Malta in sin årliga lägesrapport ([10]) om de åtgärder som vidtagits till följd av rådets rekommendation av den 21 januari 2025 i syfte att få situationen med ett alltför stort underskott att upphöra och genomförandet av reformer och investeringar för att hantera de största utmaningar som identifierats i de landsspecifika rekommendationerna inom den europeiska planeringsterminen. Den årliga lägesrapporten återspeglar också Maltas halvårsvisa rapporter om de framsteg som gjorts när det gäller att uppfylla planen för återhämtning och resiliens i enlighet med artikel 27 i förordning (EU) 2021/241.

(12) Rysslands anfallskrig mot Ukraina och dess konsekvenser är en existentiell utmaning för EU. Kommissionen har rekommenderat en aktivering av den nationella undantagsklausulen i stabilitets- och tillväxtpakten på ett samordnat sätt till stöd för EU:s insatser för att uppnå en snabb och betydande ökning av försvarsutgifterna. Detta förslag välkomnades av Europeiska rådet den 6 mars 2025, utan att detta påverkar den särskilda karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik, och samtliga medlemsstaters säkerhets- och försvarsintressen beaktas, i enlighet med fördragen.

(13) Enligt uppgifter som validerats av Eurostat ([11]) minskade Maltas offentliga underskott från ett underskott på 4,7 % av BNP 2023 till ett underskott på 3,7 % 2024, samtidigt som den offentliga bruttoskulden minskade från 47,9 % av BNP i slutet av 2023 till 47,4 % i slutet av 2024. Enligt kommissionens beräkningar motsvarar denna utveckling en ökningstakt för nettoutgifter på 13,9 % under 2024. I den årliga lägesrapporten för 2025 uppskattar Malta att

([9]) Rådets rekommendation för att få situationen med ett alltför stort underskott att upphöra i Malta, ST 5036/25.
([10]) De årliga lägesrapporterna för 2025 finns på följande webbplats: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_sv.
([11]) Eurostats euroindikatorer, 22.4.2025.

nettoutgiftsökningen 2024 uppgår till 14,3 %. Enligt kommissionens beräkningar var den finanspolitiska inriktningen ([12]), som omfattar både nationellt finansierade och EU-finansierade utgifter, expansiv med 1,2 % av BNP under 2024.

(14) I den årliga lägesrapporten förväntas enligt det makroekonomiska scenario som ligger till grund för Maltas budgetprognoser BNP i fasta priser öka med 4,0 % 2025, och HIKP-inflationen beräknas uppgå till 2,3 % 2025. Enligt kommissionens vårprognos 2025 beräknas BNP i fasta priser öka med 4,1 % 2025 och 4,0 % 2026, och HIKP-inflationen ligga på 2,2 % 2025 och 2,1 % 2026.

(15) I den årliga lägesrapporten förväntas det offentliga underskottet minska till 3,3 % av BNP 2025, och den offentliga skulden i förhållande till BNP väntas öka till 48,4 % av BNP i slutet av 2025. Denna utveckling motsvarar en nettoutgiftsökning på 0,1 % år 2025. Enligt kommissionens vårprognos 2025 väntas ett offentligt underskott på 3,2 % av BNP 2025. Minskningen av underskottet 2025 återspeglar främst en minskning av andra kapitalutgifter på grund av att kostnaderna för det nationella flygbolaget inte längre är aktuella. Enligt kommissionens beräkningar motsvarar denna utveckling en nettoutgiftsökning på 0,8 % 2025. Dessa högre prognoser för ökningen av nettoutgifterna än i den årliga lägesrapporten beror på skiljaktiga prognoser för den nationella medfinansieringen av EU-program och andra kapitalutgifter. Enligt kommissionens beräkningar förväntas den finanspolitiska inriktningen, som omfattar både nationellt finansierade och EU-finansierade utgifter, vara kontraktiv med 1,9 % av BNP 2025. Den offentliga skulden i förhållande till BNP väntas öka till 47,6 % i slutet av 2025.

(16) Offentliga utgifter som uppgår till 0,2 % av BNP förväntas finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) från faciliteten för återhämtning och resiliens 2025, jämfört med 0,3 % av BNP 2024, enligt kommissionens vårprognos 2025. Utgifter som finansieras genom icke återbetalningspliktigt stöd från faciliteten för återhämtning och resiliens möjliggör högkvalitativa investeringar och produktivitetshöjande reformer utan någon direkt inverkan på Maltas saldo i de offentliga finanserna och skuldsättning.

(17) De offentliga försvarsutgifterna i Malta uppgick till 0,5 % av BNP 2021, 0,5 % av BNP 2022 och 0,4 % av BNP 2023 ([13]). Enligt kommissionens vårprognos 2025 kommer försvarsutgifterna att uppgå till 0,4 % av BNP både 2024 och 2025. Detta motsvarar en minskning med 0,1 procentenheter av BNP jämfört med 2021.

(18) Enligt kommissionens vårprognos 2025 beräknas nettoutgifterna i Malta öka med 0,8 % 2025 och 14,9 % sammantaget för 2024 och 2025. Enligt kommissionens vårprognos 2025 beräknas Maltas nettoutgiftsökning 2025 underskrida den rekommenderade maximala ökningstakt som fastställts genom korrigeringsbanan. Vid en gemensam bedömning av 2024 och 2025 beräknas den kumulativa ökningstakten för nettoutgifterna överskrida den rekommenderade maximala ökningstakten, vilket motsvarar en avvikelse ([14]) på 0,2 % av BNP. Den beräknade kumulativa avvikelsen överstiger inte tröskelvärdet på 0,6 % av BNP för den kumulativa avvikelsen, efter vilket det skulle finnas starka misstankar om att effektiva åtgärder inte vidtas. Förfarandet vid alltför stora underskott i Malta är därför vilande. Samtidigt uppmanas Malta att vara redo att vidta ytterligare åtgärder för att följa korrigeringsbanan. En mer fullständig bedömning kommer att göras när utfallsdata finns tillgängliga.

(19) Rådet rekommenderade också att Malta skulle avveckla krisstödsåtgärderna på energiområdet före vintersäsongen 2024/2025. Enligt kommissionens vårprognos 2025 kommer nettobudgetkostnaden ([15]) för krisstödsåtgärderna på energiområdet att uppgå till 1,1 % av BNP år 2024 och 1,0 % år 2025. Sänkningarna av indirekta skatter på energiförbrukning och subventionerna av energiproduktion för att kompensera för prisökningen på importerad el fortsätter att vara i kraft. Krisstödsåtgärderna på energiområdet avvecklades inte före vintersäsongen 2024/2025. Detta ligger inte i linje med rådets rekommendation.

([12]) Den finanspolitiska inriktningen definieras som ett mått på den årliga förändringen i det underliggande saldot för de offentliga finanserna. Den syftar till att bedöma den ekonomiska impuls som härrör från finanspolitiken, både de som finansieras nationellt och de som finansieras genom EU:s budget. Den finanspolitiska inriktningen mäts som skillnaden mellan i) den potentiella tillväxten på medellång sikt och ii) förändringen i primära utgifter exklusive diskretionära åtgärder på inkomstsidan och inbegripet utgifter som finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsfonder.

([13]) Eurostat, offentliga utgifter genom ändamålsklassificering av den offentliga förvaltningens utgifter (Cofog). På grund av metodologiska skillnader mellan Cofog- och Nato-definitionerna kan de utgifter som baseras på Cofog-definitionen skilja sig från de utgifter som baseras på Nato-definitionen.

([14]) Från och med 2026 kommer dessa siffror att finnas med i det kontrollkonto som inrättats i enlighet med artikel 22 i förordning (EU) 2024/1263.

([15]) Siffran anger den årliga budgetkostnaden för dessa åtgärder, inklusive inkomster och utgifter och, i tillämpliga fall, exklusive intäkter från skatter på energileverantörers oförutsedda vinster.

(20) Den årliga lägesrapporten innehåller inga budgetprognoser för tiden efter 2025. På grundval av de politiska åtgärder som var kända vid stoppdatumet för prognosen väntas enligt kommissionens vårprognos 2025 ett offentligt underskott på 2,8 % av BNP 2026. Minskningen av saldot i de offentliga finanserna 2026 återspeglar främst ytterligare en minskning av subventionerna. Denna utveckling motsvarar en nettoutgiftsökning på 5,3 % år 2026. Enligt kommissionens beräkningar förväntas den finanspolitiska inriktningen, som omfattar både nationellt finansierade och EU-finansierade utgifter, bli kontraktiv med 0,8 % av BNP 2026. Enligt kommissionens prognoser förväntas den offentliga skulden i förhållande till BNP minska till 47,3 % i slutet av 2026.

Viktiga politiska utmaningar

(21) Åtgärder mot aggressiv skatteplanering är fortfarande en förutsättning för att skattesystemen ska bli effektivare och rättvisare. Med tanke på att strategier för aggressiv skatteplanering kan sprida sig mellan medlemsstaterna är det av största vikt med samordnade åtgärder för att komplettera EU-lagstiftningen genom nationell politik i alla medlemsstater. Malta har vidtagit åtgärder för att ta itu med aggressiv skatteplanering genom att genomföra tidigare överenskomna internationella och europeiska initiativ och genom att genomföra reformer i planen för återhämtning och resiliens, såsom införandet av lagstiftning om internprissättning, som blev tillämplig i januari 2024. Till dess att Malta tillämpar källskatt – eller motsvarande defensiva åtgärder – på räntor, utdelningar och royaltybetalningar som görs av Maltabaserade företag till jurisdiktioner med låg eller ingen skatt (dvs. jurisdiktioner med en lagstadgad bolagsskattesats under 9 %, den lägsta lagstadgade bolagsskattesatsen i unionen), för att säkerställa att företag inte kan flytta sin vinst obeskattad till tredjeländer, är det fortfarande hög risk för dubbel icke-beskattning av dessa vinster. Dessutom riskerar behandlingen av bolag som är skattemässigt hemmahörande i Malta men som inte har sin hemvist där att fortsätta leda till dubbel icke-beskattning för både bolag och enskilda personer.

(22) I enlighet med artikel 19.3 b i förordning (EU) 2021/241 och kriterium 2.2 i bilaga V till den förordningen omfattar planen för återhämtning och resiliens ett stort antal ömsesidigt förstärkande reformer och investeringar som ska vara genomförda senast 2026. Dessa förväntas bidra till att effektivt ta itu med alla eller en betydande del av de utmaningar som konstaterats i relevanta landsspecifika rekommendationer. Inom denna snäva tidsram är det viktigt att på ett effektivt sätt slutföra genomförandet av planen för återhämtning och resiliens, inbegripet REPowerEU-kapitlet, för att stärka Maltas konkurrenskraft på lång sikt genom den gröna och den digitala omställningen, samtidigt som social rättvisa säkerställs. I kommissionens meddelande *NextGenerationEU – Vägen fram till 2026*, som antogs den 4 juni 2025, klargör man den tillämpliga tidsplanen för facilitetens slut och ger vägledning till medlemsstaterna för att maximera genomförandet senast den 31 augusti 2026, bland annat om hur de ytterligare kan effektivisera sina planer för återhämtning och resiliens, fastställer vilka viktiga alternativ som bör övervägas när planerna ses över och betonar vikten av noggrann gemensam planering för inlämningen av de sista betalningsansökningarna 2026. Att lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter, det civila samhället och andra berörda parter deltar på ett systematiskt sätt är fortsatt avgörande för att säkerställa ett brett ägarskap för ett framgångsrikt genomförande av planen för återhämtning och resiliens.

(23) Genomförandet av de sammanhållningspolitiska programmen, som omfattar stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf), Fonden för en rättvis omställning (FRO) Europeiska socialfonden+ (ESF+) och Sammanhållningsfonden, har påskyndats i Malta. Det är viktigt att insatserna för ett snabbt genomförande av dessa program fortsätter samtidigt som deras faktiska effekter maximeras. Malta vidtar redan åtgärder inom ramen för sina sammanhållningspolitiska program för att stärka konkurrenskraften och tillväxten och samtidigt öka den sociala sammanhållningen. Samtidigt står Malta fortfarande inför utmaningar, bland annat när det gäller kompetensbrist och kompetensglapp, påskyndad energiomställning, tryggad vattenförsörjning och hållbar vattenförvaltning. I enlighet med artikel 18 i förordning (EU) 2021/1060 ska Malta, som en del av halvtidsöversynen av de sammanhållningspolitiska fonderna, se över varje program med beaktande av bland annat de utmaningar som identifierats i de landsspecifika rekommendationerna för 2024. Genom kommissionens förslag som antogs den 1 april 2025 ([16]) förlängs tidsfristen för att för varje program lämna in en bedömning av resultatet av halvtidsöversynen till efter den 31 mars 2025. Förslagen ger också flexibilitet för att bidra till att påskynda genomförandet av programmen och incitament för medlemsstaterna att anslå sammanhållningspolitiska resurser till fem strategiska prioriterade områden i unionen, nämligen konkurrenskraft inom strategisk teknik, försvar, bostäder, vattenresiliens och energiomställning, och till investeringar i kompetens inom prioriterade sektorer, samtidigt som fokus på personer i de mest utsatta situationerna bibehålls i ESF+-programmen.

([16]) Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordningarna (EU) 2021/1058 och (EU) 2021/1056 vad gäller särskilda åtgärder för att hantera strategiska utmaningar i samband med halvtidsöversynen – COM(2025) 123 final.

(24) Den europeiska plattformen för strategisk teknik (STEP) ger möjlighet att investera i en viktig strategisk prioritering på EU-nivå genom att stärka EU:s konkurrenskraft. Finansieringen för STEP kanaliseras via elva befintliga EU-fonder. Medlemsstaterna kan också bidra till InvestEU-programmet för att stödja investeringar inom prioriterade områden. Malta kan använda dessa initiativ på ett optimalt sätt för att stödja utvecklingen eller tillverkningen av kritisk teknik, inbegripet ren och resurseffektiv teknik.

(25) Utöver de ekonomiska och sociala utmaningar som hanteras med hjälp av planen för återhämtning och resiliens och andra EU-fonder bör Malta på ett ändamålsenligt sätt åtgärda kvarstående utmaningar när det gäller aggressiv skatteplanering, utbildning och färdigheter, energi och utfasningen av fossila bränslen, vägtransport och forskning och innovation.

(26) Det är avgörande att Malta förbättrar sina innovationsresultat för att kunna upprätthålla sin produktivitetstillväxt och övergå till en mer motståndskraftig, kunskapsdriven ekonomi. Maltas totala FoU-utgifter i procent av BNP är de näst lägsta i EU (0,64 % av BNP 2023 jämfört med EU-genomsnittet på 2,24 %) och har minskat under det senaste årtiondet. Detta gäller både offentliga och privata FoU-utgifter. De offentliga investeringarna i FoU i procent av BNP är lägre än för tio år sedan och ligger långt under EU-genomsnittet (0,27 % av BNP 2023 jämfört med EU-genomsnittet på 0,72 %). Situationen liknar den för privata FoU-investeringar (0,37 % av BNP jämfört med EU-genomsnittet på 1,49 %). Bristen på investeringar påverkar spetskompetensen i det offentliga forskningssystemet och innovationsresultaten. Malta skulle gynnas av att främja både offentliga och privata FoU-investeringar, särskilt genom att införa riktade skatteincitament.

(27) Malta står fortfarande inför utmaningar när det gäller att uppnå grön ekonomisk tillväxt, vilket kräver att man balanserar den ekonomiska utvecklingen med miljömässig hållbarhet. Landets gröna omställning hämmas av de fossila bränslenas dominerande roll i energisystemet. Malta registrerar betydande subventioner till fossila bränslen utan en planerad utfasning före 2030. I synnerhet kan subventioner till fossila bränslen som varken tar itu med energifattigdomen på ett målinriktat sätt eller verkliga energitrygghetsproblem, hindrar elektrifiering av transporter och inte är avgörande för industrins konkurrenskraft betraktas som en utfasningsprioritering. I Malta är subventionerna till fossila bränslen – såsom det pågående stödet till Enemalta, subventioner till oljeprodukter, i synnerhet bensin och diesel, och sänkta punktskatter på bensin och diesel – ekonomiskt ineffektiva och minskar intresset för användningen av förnybara energikällor och utfasningen av fossila bränslen från näringsverksamhet. Dessutom utgör de en budgetbörda för Maltas offentliga finanser. Därtill var Maltas andel energi från förnybara energikällor av den slutliga energianvändningen (brutto) endast 15 % 2023, ett av de lägsta utnyttjandena av förnybar energi i EU. Nästan all installerad kapacitet för förnybar energi är landbaserad solenergi, men Malta har stor potential att utöka sin förnybara energimix genom storskaliga havsbaserade vindkrafts- och solenergiprojekt. Maltas förmåga att använda förnybara energikällor och förbättra sin energiförsörjningstrygghet är också beroende av goda framsteg, med ett avgörande stöd genom EU:s sammanhållningspolitik 2021–2027, när det gäller att bygga den andra elsammanlänkningen med Italien och fortsätta att stärka och modernisera sitt inhemska elnät, bland annat genom att göra det mer flexibelt. Även om vissa stödåtgärder har vidtagits för att främja energieffektivitet samt investeringar i renoveringen av offentliga och privata byggnader inom ramen för den maltesiska planen för återhämtning och resiliens ökade den slutliga energianvändningen i bostadshus med 13,5 % mellan 2018 och 2022. Malta skulle kunna dra nytta av ytterligare åtgärder för att främja effektivitetsvinster inom byggbranschen, vilket också skulle bidra till att uppnå utsläppsminskningsmålet enligt förordningen om ansvarsfördelning.

(28) Att ta itu med trafikstockningar och de höga utsläppen från vägtransporter är avgörande för att förbättra konkurrenskraften och livskvaliteten samt stödja utsatta befolkningsgrupper i Malta. Antalet reguljära kollektivtrafiktjänster på väg har ökat sedan den avgiftsfria kollektivtrafiken på väg utökades i oktober 2022 till att omfatta alla maltesiska invånare, men sedan dess har ett betydande antal godkända personbilar också tillkommit på Maltas vägar. Transportsektorn är den största källa till växthusgasutsläpp i Malta som omfattas av förordningen om ansvarsfördelning. Mellan 2005 och 2022 ökade utsläppen av växthusgaser från vägtransport med 32 %. Det finns därför ett behov av åtgärder för att ta itu med trafikstockningarna genom att erbjuda vägbundna kollektivtrafiktjänster av hög kvalitet för att minska användningen av privata personbilar och åtgärder som motverkar användningen av privata personbilar. Att öka kvaliteten och effektiviteten i kollektivtrafiken på väg, till exempel genom att införa särskilda bussfält, och ökade investeringar i infrastruktur för aktiv rörlighet, inklusive förbättrade gångbanor, skulle stödja en mer omfattande övergång till mer hållbara transportsätt och säkerställa människors säkerhet och en bättre livskvalitet, även för personer med nedsatt rörlighet.

(29) Bristen på kvalificerad arbetskraft och kompetensglappet hindrar framtida tillväxt, konkurrenskraft och den gröna och den digitala omställningen. Vakansgraden är en av de högsta i EU, med bland annat en akut personalbrist inom

informations- och kommunikationsteknik (IKT), konstnärliga yrken, underhållning och rekreation, byggbranschen och delar av tjänstesektorn samt en brist på hälso- och sjukvårdspersonal och lärare. Dessutom anser 64 % av företagen att den lokala arbetskraften inte är tillräckligt förberedd för omställningen till koldioxidneutralitet. Även om vuxenutbildningen har förbättrats och är i linje med EU-genomsnittet ligger den fortfarande långt under det nationella målet på 57,6 % för 2030, varvid högutbildade vuxna studerar i mycket högre grad än vuxna med lägre utbildningsnivåer. Inskrivningen inom yrkesutbildningen ligger fortfarande långt under EU-genomsnittet, och på gymnasienivå var endast omkring en av tre studenter inskrivna inom områdena naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik (STEM-ämnena) 2023, vilket är lägre än EU-genomsnittet. Andelen högskolestudenter som studerar STEM-ämnen är en av de lägsta i EU på 13,9 %, med endast 5,1 % inom IKT och en siffra som är ännu lägre för kvinnor. Det faktum att de grundläggande färdigheterna fortsätter att vara otillräckliga pekar på systemiska brister i utbildningssystemet. På grund av bristen på tillräckligt kvalificerad undervisningspersonal och ineffektiva undervisningsmetoder och läroplaner är systemet inte tillräckligt anpassat för alla barn, inklusive elever med funktionsnedsättning. Var tredje 15-åring saknar grundläggande färdigheter inom matematik, läsförmåga och naturvetenskap, och ungefär hälften av eleverna i åttonde klass (12- till 13-åringar) saknar grundläggande digitala färdigheter. Trots att förbättringar har gjorts under de senaste åren hoppar omkring en av tio elever/studenter fortfarande av sin utbildning i förtid, vilket ökar den redan stora andelen lågutbildade vuxna. Att stärka utbildningens kvalitet och relevans för arbetsmarknaden, särskilt genom att stärka elevernas grundläggande färdigheter och grundutbildningen och fortbildningen för lärare samt genom att främja inskrivningen inom yrkesutbildning och vuxenutbildning för lågutbildade personer, är avgörande för att förbättra de låga utbildningsresultaten och minska den stora kompetensbristen och det stora kompetensglappet, även när det gäller STEM-ämnena och den gröna omställningen.

(30) Mot bakgrund av de nära inbördes kopplingarna mellan ekonomierna i euroområdet och deras gemensamma bidrag till Ekonomiska och monetära unionens funktion, rekommenderade rådet 2025 att medlemsstaterna i euroområdet vidtar åtgärder, inbegripet genom sina planer för återhämtnings och resiliens, för att genomföra 2025 års rekommendation om euroområdets ekonomiska politik. För Malta bidrar rekommendationerna 2, 3, 4 och 5 till genomförandet av den första rekommendationen för euroområdet om konkurrenskraft, medan rekommendationerna 4 och 5 bidrar till genomförandet av den andra rekommendationen för euroområdet om resiliens, och rekommendation 1 bidrar till genomförandet av den tredje rekommendationen för euroområdet om makroekonomisk och finansiell stabilitet i 2025 års rekommendation.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Malta att 2025 och 2026 vidta följande åtgärder:

1. Stärka de samlade utgifterna och beredskapen på försvars- och säkerhetsområdet samtidigt som skuldhållbarheten säkerställs i linje med Europeiska rådets slutsatser av den 6 mars 2025. Iaktta de maximala ökningstakter för nettoutgifter som rådet rekommenderade den 21 januari 2025, i syfte att få situationen med ett alltför stort underskott att upphöra. Avveckla krisstödsåtgärderna på energiområdet. Ta itu med de återstående riskerna för aggressiv skatteplanering, införa en källskatt på utgående betalningar eller motsvarande defensiva åtgärder och ändra reglerna för företag som inte har sin skattehemvist i Malta.

2. Mot bakgrund av de tillämpliga tidsfristerna för att i tid slutföra reformer och investeringar i enlighet med förordning (EU) 2021/241, säkerställa ett effektivt genomförande av planen för återhämtning och resiliens, inbegripet REPowerEU-kapitlet. Påskynda genomförandet av de sammanhållningspolitiska programmen (Eruf, FRO, ESF+, Sammanhållningsfonden), där så är lämpligt på grundval av de möjligheter som anges i halvtidsöversynen. Optimera användningen av EU-instrument, däribland möjligheter inom InvestEU-programmet och den europeiska plattformen för strategisk teknik, för att förbättra konkurrenskraften.

3. Främja investeringar i forskning och innovation, bland annat genom att öka de offentliga FoU-investeringarna och stimulera privata FoU-investeringar, till exempel genom FoU-skatteincitament.

4. Påskynda utbyggnaden av förnybar energi genom att främja storskaliga projekt och småskaliga investeringar i direkt energiproduktion och energiförbrukning. Minska energiefterfrågan genom förbättrad energieffektivitet i byggnader. Minska utsläppen från vägtransporter och ta itu med trafikstockningar genom att främja effektiv kollektivtrafik av hög kvalitet, öka investeringarna i infrastruktur för aktiv rörlighet och inte uppmuntra användning av bilar. Fasa ut subventioner till fossila bränslen.

5. Stärka utbildningens kvalitet och relevans på arbetsmarknaden för att ta itu med de låga utbildningsresultaten samt den stora kompetensbristen och det stora kompetensglappet, även inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik (STEM-ämnena) och den gröna omställningen, särskilt genom att främja elevernas grundläggande färdigheter, grundutbildningen och fortbildningen för lärare samt främja inskrivningen inom yrkesutbildning och vuxenutbildning för lågutbildade. Göra utbildningen mer inkluderande.

Utfärdad i Bryssel den 8 juli 2025.

På rådets vägnar

S. LOSE

Ordförande